Üniversitelerde Temel Bilişim Eğitimi Nereye Gidiyor? : 2005-2011 Analizi

Ercüment Yılmaz, Ali Haydar Doğu
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Enformatik Bölümü, Trabzon
ercument@ktu.edu.tr , ahdogu@ktu.edu.tr

Özet: İçerisinde olduğumuz bilgi çağı, hayatın her alanında bilgi teknolojileri kullanımı ile karşı karşıya kalmamıza neden olmaktadır. Bu çağa ayak uydurmak için yapılması gereken en önemli adım ise Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı'nın yaygınlaştırılmasıdır. Bu bağlamda ilköğretimden başlayan ve üniversiteye kadar uzanan bu eğitim yolunda öğrencilerimizin bilişim düzeylerinin tespit edilmesi, il ve bölgesel analizlerinin yapılması geleceği planlamada önemli rol oynayacaktır. Bu çalışmada; LGS-2010 ile Karadeniz Teknik Üniversitesini kazanan öğrencilerden 3429 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilerek haritalar oluşturulmuştur. Bu haritalar, öğrencilerin geldikleri bölgelerdeki bilgisayar okuryazarlığını, internet kullanımını, kişisel bilgisayarları olup olmadıkları gibi bilgileri içermekte ve ayrıca 2005, 2007 ve 2009 yılları ile karşılaştırılmaktadır. Bu sonuçlar ortaöğretim mezunu öğrencilerin düzeylerini göstermekle birlikte üniversitelerdeki Temel Bilgi Teknolojileri eğitimindeki yapılanmalara da ışık tutacaktır.

Anahtar Sözcükler: Temel Bilgi Teknolojileri Eğitimi, Bilgisayar Okuryazarlığı.

Basic Information Technology Training Where You're Headed: Analysis of 2005-2011

Abstract: Becoming a part of information erais possible with informatics society. İn this study the results of survey that applied to ktu student that came with 2010 LGS examination. The results about the information level of students are used to prepare the regional map showing informatics education by comparing the results 2005, 2007 and 2009.

Keywords: Basic Information Technology Education, Computer Literacy

1. Giriş

Teknoloji ve bilginin birlikte kullanılarak sonuçlar üretmek olarak düşünebileceğimiz Bilişim kavramını oluşturan kavramlar; yazılım, donanım, kullanıcı, bilgi toplumu olarak algılanabilir. Hiç kuşkusuz bu teknolojiye yön verecek olanlar eğitimli kullanıcılardır. Bu eğitimin başlangıcı ise Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı'dır. Bu çalışmada, Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni 2010-LGS sınavı ile kazanarak gelen ortaöğretim mezunu öğrencilerden 3429 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilerek il ve bölge bazında sonuçlar çıkarılarak yorumlar yapılmıştır. Yapılan yorumlar sonucunda ise ortaöğretim mezunu bu öğrencilerin bilgisayar okur-yazarlığını gösteren bir Türkiye haritası elde edilmiştir. Elde edilen tüm sonuçlar, Üniversitelerde verilmekte olan Temel Bilgi Teknolojileri eğitiminin içeriğinin güncellenmesi çalışmalarına da ışık tutacaktır.

2. Metodolojik Açıklamalar

Çalışmanın temelini oluşturan anket uygulamalarında; [1]

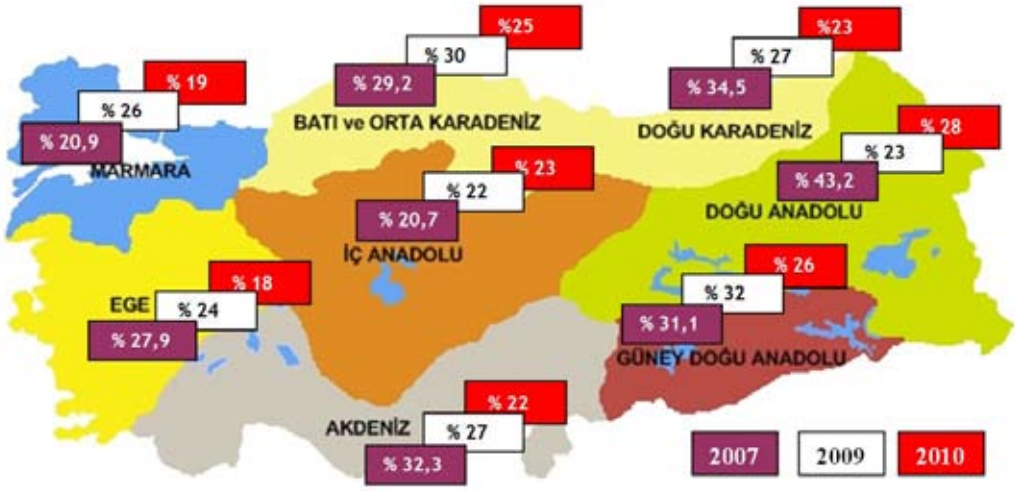
- Referans periyodu: Eylül-2010
- Örnek birim: 18-21 yaş grubu
- Anket sayısı: 3429'dur.

2.1. Anket Uygulaması

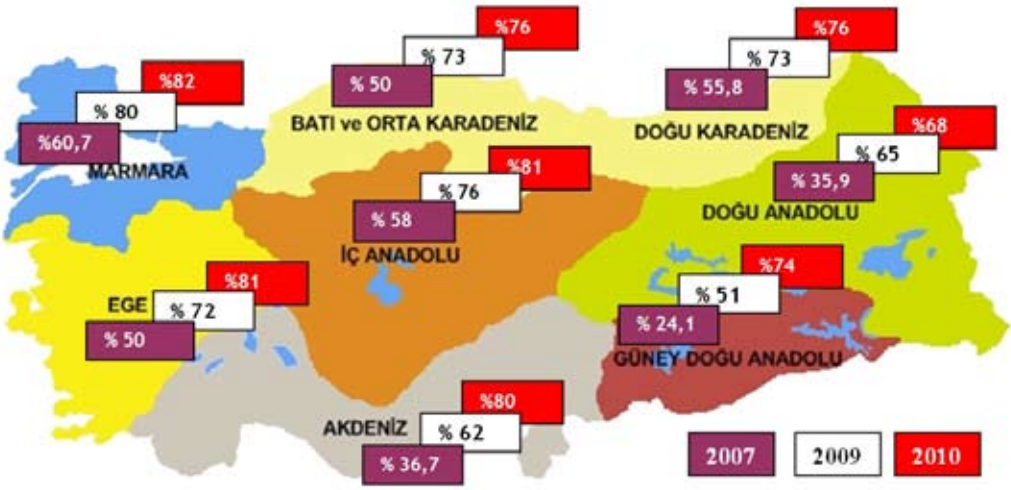
Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni 2010 yılında kazanan öğrencilerden Temel Bilgi Teknolojileri dersini almaya başlayan öğrencilerden 3429 öğrenciye on üç soruluk bir anket uygulaması yapılmıştır. Bu uygulama ile öğrencilerin LGS sınavını kazanarak geldikleri bölge başta olmak üzere, sahip oldukları bilgisayar okur-yazarlığı, sahip oldukları donanım bilgisi cinsiyet ve bölge bazında incelenmiş ve elde edilen sonuçlar harita üzerine aktarılmıştır. Elde edilen sonuçlar ve haritalar aşağıda şekiller halinde verilmiştir.

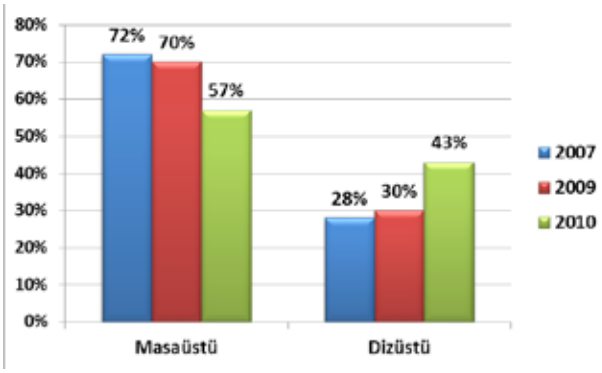
Şekil 1. Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni Kazanarak Temel Bilgisayar Eğitimi Almaya Başlayan Öğrencilerden Anket Uygulananların Sayısal Dağılımı

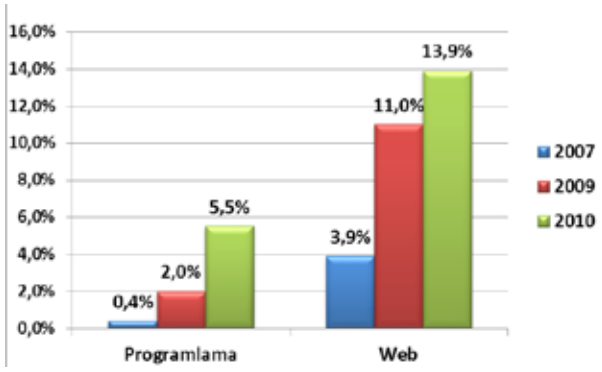
Şekil 2. Temel Bilgisayar Kullanım Bilgisi Olmayan Öğrenciler

Şekil 3. Kendine Ait Bilgisayarı Olan Öğrenciler

Şekil 4. Bilgisayarı Olan Öğrencilerdeki Bilgisayar Türlerinin Yüzde Dağılımı

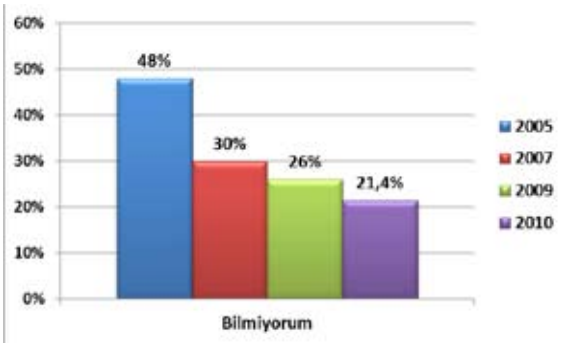
Şekil 5. Öğrencilerin Programlama ve Web Tasarımı Yapabilme Yüzdeleri

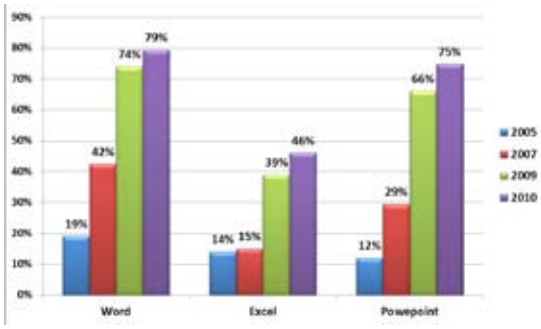
Şekil 6. Temel Bilgisayar ve Office Programlarının Tümünü Kullanabilen Öğrencilerin Dağılımı (Genel Ortalama %41)

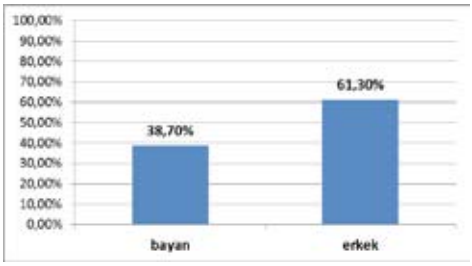
Şekil 7. İlk veya Orta Öğreniminde Temel Bilgisayar Dersi Okuyan Öğrencilerin Dağılımı (Genel Ortalama %65)

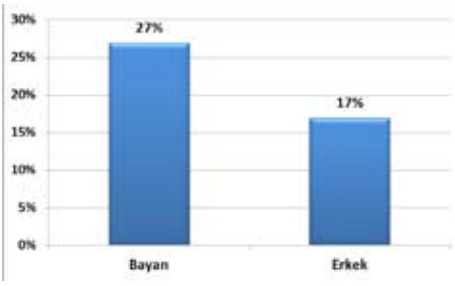
Şekil 8. Bilgisayar Kullanımını Bilmeyen Yeni Öğrencilerimizin Yüzdesi

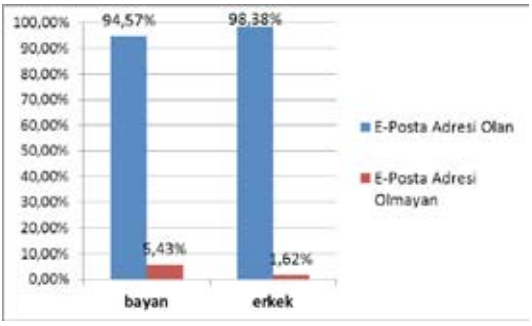
Şekil 9. Office Programlarını Kullanabilme Yüzdeleri

Şekil 10. Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Yüzde Dağılımı

Şekil 11. Bilgisayar Bilgisi Olmayan Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Yüzde Dağılımı

Şekil 12. E-Posta Adresi Bulunan Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Yüzde Dağılımı

3. Değerlendirme

TBT Kullanım oranları Türkiye'nin doğu ve güney doğu köşesinde en az seviyededir. Ülkenin batısına doğru gidildikçe bilgisayar kullanım bilgisinde artış gözlemlenmektedir. Office programların kullanımında Excel kullanımı, 2009 yılına göre % 7, Word, % 5 ve Powerpoint ise % 9 oranlarında artış göstermiştir.

Öğrencilerin bilgisayara sahip olma yüzdeleri 2009 yılına göre % 8 'lik bir artış göstererek % 77'ye ulaşmıştır.

Temel Bilgi Teknolojileri Kullanım bilgisi hiç olmayan öğrencilerin yüzdesi 2009 yılında % 26 iken bu oran 2010 yılında % 21,4 'e gerilemiştir. 2005–2010 arası değerlendirildiğinde ise; 2005 ile 2007 arasındaki 18 puanlık düşüşün 2007 ile 2010 arasında yavaşladığı ve 8,6 puana kadar gerilediği görülmektedir. [2]

Bilgisayara sahip olan öğrencilere ait veriler incelendiğinde, her geçen yıl dizüstü bilgisayar kullanımı artarken masaüstü bilgisayar kullanım tercihi azalmaktadır.

Öğrencilerin % 65 'lik bir oranı üniversite öncesinde ilk ya da orta öğreniminde bilgisayar dersi gördüğünü ifade etmektedir. Bu oran % 57 ile en düşük İç Anadolu bölgemizde görülmektedir.

İleri düzey programlama bilgisi olan öğrencilerin yüzdesi 5,5, web tasarımı yapabilen öğrencilerin yüzdesi ise 13,9 ile 2010 yılında da düşük bir orandadır.

Öğrencilerin % 97 sinin kendisine ait bir e-posta adresi bulunmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Türkiye'nin özellikle İç Anadolu ve Doğu bölgelerinde ilk ve orta öğretimdeki bilgisayar eğitimi desteklenmelidir.

Bilgisayar alt yapısı diğer bölgelere göre daha düşük oranda olan Batı ve Orta Karadeniz, Güney Doğu ve Doğu Anadolu bölgelerimize gerekli yatırımlar yapılmalıdır.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 2010 yılı verilerine göre yine kullanımı en az düzeyde olan Excel programının bir tür çözüm ve üretim programı olduğu düşünülür ise, orta öğretimden gelen öğrencilerin daha çok paket programlar ve internet üzerinde yoğunlaştığı gözlenecektir. Bu da üretim beklenen sağlıklı bir genç neslin yetiştirilmesinde sıkıntılara yol açacaktır.

TBT Kullanım oranı bayan öğrencilerde daha düşük düzeydedir ve bu oranı artırmak için kurs, seminer gibi etkinlikler düzenlenmelidir.

Orta öğretimden gelen öğrencilerin sadece % 5,5 gibi çok düşük bir oranının programlama bilgisine sahip olması üzerinde düşünülmesi ve tedbir alınması gereken bir sonuçtur. Bu gençler, üretim yapabilecek, çözüm sunabilecek programlama tekniklerini içeren kurs, seminer vb etkinlikler ile özendirilmelidirler.

Üniversitelerde zorunlu olarak okutulan Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı ders içerikleri yeniden gözden geçirilmeli, Yüksek Öğretim ve Orta Öğretim arsında kurulacak komisyonlar ile ders içeriklerinin birbirinin devamı olması sağlanmalıdır.

5. Kaynaklar

[1] **www.tuik.gov.tr**, Türkiye İstatistik Kurumu.

[2] Doğu, A.H., Yılmaz E. "Orta Öğretimden Üniversiteye Gelen Öğrencilerin Temel Bilgisayar Bilgilerinin İl ve Bölge Bazında İncelenmesi: Karadeniz Teknik Üniversitesi Uygulaması", **Akademik Bilişim Konferansı** (2009).